ਪਿਆਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਓ!!

10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਇਸ ਈ-ਬੁੱਕ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਿਲੇਬਸ (2023-24) ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਟਡੀ ਮਟੀਰੀਅਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਟੈਸਟ/ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਇਹਨਾਂ ਨੋਟਸਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਨਿੱਚੇ ਨਿੱਲੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰਾਂ ਦੇ ਲਿੰਕ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਕਲਿੱਕ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਸੰਬੰਧਤ ਪਾਠ ਦਾ ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਪਾਠ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹੋ।

10ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦਾ ਸਿਲੇਬਸ ਅਤੇ ਵਿਡੀਓ ਲੈਕਚਰਜ਼ ਦੇ ਲਿੰਕ

ਪਾਠ	ਪਾਠ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ	ਅਭਿਆਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹੱਲ	ਦੁਹਰਾਈ ਲਈ ਲਿੰਕ
ਪਾਠ-1 ਆਫਿਸ ਟੂਲਸ	https://youtu.be/Id9j6u84ogo	https://youtu.be/0mdtRvkR1L8	https://youtu.be/nTTjLqVIS8s
ਪਾਠ-2 HTML-1	https://youtu.be/NOnCpsDMSYs	https://youtu.be/mQfZJaMMrWQ	https://youtu.be/DhYiCrQHtRo
ਪਾਠ-3 HTML-2	https://youtu.be/ULZGiTDL7D0	https://youtu.be/V_TcVpdRovE	https://youtu.be/QCVBtx12JQ4
ਪਾਠ-4 HTML-3	https://youtu.be/5xCOSrPMcBI	https://youtu.be/V_TcVpdRovE	https://youtu.be/7PtF2oI18YI
ਪਾਠ-5 ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ	https://youtu.be/QRWDEfZKcGI	https://youtu.be/N3kHjbycNrM	https://youtu.be/WAlILgkMeQ0
ਪਾਠ-6 ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ	https://youtu.be/9GBAliFMUal	https://youtu.be/yYRWP3I6Fng	https://youtu.be/9X3_1LwA2ro
ਪਾਠ-7 ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਪਬਲੀਸ਼ਰ	https://youtu.be/QWhlyb10sdI	https://youtu.be/jKIT9a49jm4	https://youtu.be/11Q2g2_BzE4
ਪਲੇਅਲਿਸਟ ਦੇ ਲਿੰਕ	https://www.youtube.com/playlist?list=PLja3EaJFAjmbp-HISbHmdHogP10foUyqn	https://www.youtube.com/playlist?list=PLja3EaJFAjmaI7j9srJRw_bNjqBGIcVyf	https://www.youtube.com/playlist?list=PLja3EaJFAjmbHFqNBhHHZzeDGbQM3yhsQ

HTML ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਲਿੰਕਸ	ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਸੈਸ਼ਨ – HTML ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ (ਭਾਗ-1)	https://youtu.be/DcYz0QX9CVs
	ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਸੈਸ਼ਨ – HTML ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ (ਭਾਗ-2)	https://youtu.be/qLlzLKrbhIA
	ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਸੈਸ਼ਨ – ਮੋਬਾਈਲ ਉਪਰ HTML ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ	https://youtu.be/PYFuKCwdlOY

PLEASE DO NOT FORGET TO LIKE, SHARE AND SUBSCRIBE OUR YOUTUBE CHANNEL

YouTube **http://youtube.com/c/computersciencepunjab**

ਤਿਆਰ ਕਰਤਾ:
ਵਿਕਾਸ ਕਾਂਸਲ ਅਤੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਕੰਪਿਊਟਰ ਫੈਕਲਟੀ, ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀ (ਕੰ) ਸੀ. ਸੈ. ਸਕੂਲ, ਸੁਨਾਮ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ (ਸੰਗਰੂਰ)

6ਵੀਂ ਤੋਂ 12ਵੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਮਾਤ ਲਈ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਸਟਡੀ ਮਟੀਰੀਅਲ/ਈ-ਬੁੱਕਸ/ਈ-ਕੰਟੈਂਟਸ (ਪੰਜਾਬੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ) ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਲਿੰਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜੀ:

http://cspunjab.nirmancampus.co.in/study.php

ਪਾਠ 6
ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:1 ਬਹੁ-ਪਸੰਦੀ ਪ੍ਰਸਨ

1) ਉਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਰਸਾਲਿਆਂ, ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਫਲਾਇਰ, ਪੈਂਫਲੈਟਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਿੰਟਡ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
ੳ. ਡੈਸਕ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ　　ਅ. ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ　　ੲ. ਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ　　ਸ. ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ

2) ________ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਿਸਟਮ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ।
ੳ. WYSWJKI　　ਅ. WKSWUG　　ੲ. WUSIWUG　　ਸ. WYSIWYG

3) ________ ਇੱਕ ਪੈਰੀਫਿਰਲ (Peripheral) ਮਸ਼ੀਨ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੋਂ ਡਾਟਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਜਾਂ ਟੈਕਸਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੇਪਰ ਤੇ ਆਉਟਪੁੱਟ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।
ੳ. ਫਰੇਮ (Frame)　　ਅ. ਪ੍ਰਿੰਟਰ (Printer)　　ੲ. ਫੌਂਟ (Font)　　ਸ. ਪਲੋਟਰ (Plotter)

4) ________ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਅਤੇ ਟੈਕਸਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਤਾਕਾਰ ਖੇਤਰ (Rectangular Areas) ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ੳ. ਆਇਤ (Rectangle)　　ਅ. ਫਰੇਮ (Frame)　　ੲ. ਸਟਰਕਚਰ (Structure)　　ਸ. ਫੌਂਟ (Font)

5) ______ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਜਾਂ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ (Visual Representation) ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ੳ. ਚਾਰਟ　　ਅ. ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ　　ੲ. ਫਰੇਮ　　ਸ. ਫੌਂਟ

6) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਡੈਸਟਾਪ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ?
ੳ. ਕੋਰਲ ਡਰਾਅ　　ਅ. ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ　　ੲ. GIMP　　ਸ. ਐਡੋਬ ਫੋਟੋਸ਼ਾਪ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:2 ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:

1) ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰਾਂ (ideas) ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ (information) ਦੇ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਡਿਸਪਲੇ ਬਣਾਉਣਾ ________ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ।
2) ________ ਇੱਕ ਪੇਜ਼ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸਮੱਗਰੀ (content) ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ (edges) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
3) ______ ਟੈਕਸਟ ਦੀ ਗ੍ਰਾਫਿਕਲ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧਤਾ (graphical representation) ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਟਾਈਪਫੇਸ (typeface), ਪੁਆਇੰਟ-ਸਾਈਜ਼ (point size), ਭਾਰ (weight), ਰੰਗ ਜਾਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
4) ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਵਿੱਚ ________ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰੇ ਲੇਵਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਸਤੂ (object) ਜਾਂ ਇਮੇਜ਼ ਫਾਈਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
5) ________ ਉਹ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਟ-ਹੈਡ ਕਾਗਜ਼ ਉਪਰ ਸਟ੍ਰਾਈਕ ਕਰਕੇ (striking print-head) ਅੱਖਰਾਂ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਉੱਤਰ: 1. ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ　　2. ਮਾਰਜਨ　　3. ਫੌਂਟ
4. ਲੇਅਰਜ਼　　5. ਇੰਪੈਕਟ ਪ੍ਰਿੰਟਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:3 ਪੂਰੇ ਰੂਪ ਲਿਖੋ:

1) DTP　　ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ (Desktop Publishing)
2) WYSIWYG　　ਵੱਟ ਯੂ ਸੀਅ ਇਜ਼ ਵੱਟ ਯੂ ਗੈਟ (What You See is What You Get)
3) 3D　　ਥ੍ਰੀ ਡਾਇਮੈਨਸ਼ਨਲ (Three Dimensional)
4) GIMP　　GNU ਇਮੇਜ਼ ਮੈਨੀਪੁਲੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (GNU Image Manipulation Program)
5) DMP　　ਡਾਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਪ੍ਰਿੰਟਰ (Dot Matrix Printer)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:4 ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:1 ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਕੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ: ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਨੂੰ DTP ਨਾਮ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। DTP ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵਿਜ਼ਿਟਿੰਗ ਕਾਰਡ, ਮੈਗਜ਼ੀਨ, ਕੈਲੰਡਰ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਆਦਿ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਕੰਮ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਉੱਚ-ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਜ ਲੇਆਉਟ ਬਣਾਉਣਾ ਆਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। DTP ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਆਬਜੈਕਟ (ਟੈਕਸਟ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ) ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:2 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਟਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

ਉੱਤਰ: ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਇੱਕ ਹਾਰਡਕਾਪੀ ਆਉਟਪੁੱਟ ਯੰਤਰ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਡਾਕੂਮੈਂਟਸ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਉਪਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਟ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ:

- ਇੰਪੈਕਟ ਪ੍ਰਿੰਟਰ: ਉਦਾਹਰਣ - ਡੇਜ਼ੀ ਵ੍ਹੀਲ ਪ੍ਰਿੰਟਰ, ਡਾਟ ਮੈਟਰਿਕਸ ਪ੍ਰਿੰਟਰ, ਲਾਈਨ ਪ੍ਰਿੰਟਰ
- ਨਾਨ- ਇੰਪੈਕਟ ਪ੍ਰਿੰਟਰ: ਉਦਾਹਰਣ - ਇੰਕਜੇਟ ਪ੍ਰਿੰਟਰ, ਲੇਜ਼ਰ ਪ੍ਰਿੰਟਰ

ਇਮਪੈਕਟ ਪ੍ਰਿੰਟਰ

ਨਾਨ-ਇਮਪੈਕਟ ਪ੍ਰਿੰਟਰ

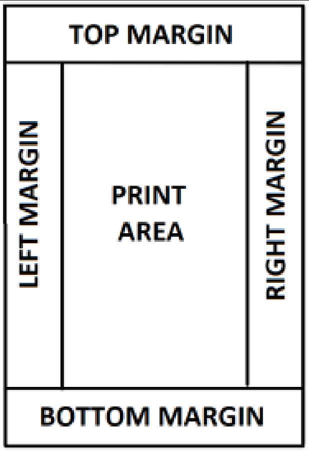

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:3 ਮਾਰਜਿਨ (Margins) ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?

ਉੱਤਰ: ਪੇਜ਼ ਦੀ ਮੁੱਖ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖਾਲੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮਾਰਜਿਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਜਨ ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸਟ ਦੀ ਇੱਕ ਲਾਈਨ ਕਿੱਥੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਪੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਚਾਰੇ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ – ਟਾਪ, ਬਾਟਮ, ਖੱਬੇ ਅਤੇ ਸੱਜੇ ਵਿੱਚ ਮਾਰਜਿਨ ਸੈੱਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰਜਿਨ ਦਾ ਆਕਾਰ ਇਕ ਇੰਚ 'ਤੇ ਸੈੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਰਜਿਨ ਦਾ ਆਕਾਰ ਘਟਾਅ ਜਾਂ ਵਧਾਅ ਵੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:4 ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ (Graphics) ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ?

ਉੱਤਰ: ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਧਾਰਣ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਗਰਾਫਿਕਸ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਕਰੀਨ ਉੱਤੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਲੱਖਾਂ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੰਪਿਊਟਰ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਦੋ-ਅਯਾਮੀ (2–Dimensional) ਜਾਂ ਤਿੰਨ-ਅਯਾਮੀ (3–Dimensional) ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:5 "WYSIWYG" ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

ਉੱਤਰ: WYSIWYG ਨੂੰ "ਵਿਜ਼-ਈ-ਵਿਗ" ਉਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। WYSIWYG ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਂ "What You See Is What You Get" ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹੋ ਉਹੀ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋ", ਭਾਵ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਕ੍ਰੀਨ ਤੇ ਦੇਖੋਗੇ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ। ਅਸੀਂ DTP ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ WYSIWYG ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰਿੰਟ ਪ੍ਰੀਵਿਊ' ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇੱਕ WYSIWYG ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:5 ਵੱਡੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:1 ਵੈਕਟਰ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਅਤੇ ਬਿੱਟਮੈਪ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ: ਵੈਕਟਰ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਅਤੇ ਬਿਟਮੈਪ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਵੈਕਟਰ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ	ਬਿੱਟਮੈਪ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ
1. ਵੈਕਟਰ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਵਿੱਚ ਕੰਟਰੋਲ ਪੁਆਇੰਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਲਾਈਨਾਂ ਜਾਂ ਕਰਵ ਦੁਆਰਾ ਜੁੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਵੈਕਟਰ ਪਾਥ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।	1. ਬਿਟਮੈਪ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬਿੰਦੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਕਸਲਜ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
2. ਇਹ ਬਹੁਭੁਜ (ਪੋਲੀਗੋਨ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।	2. ਡਿਜੀਟਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਜਾਂ ਸਕੈਨ ਕੀਤੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇਹਨਾਂ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ।
3. ਹਰ ਆਕਾਰ ਦੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਐਡਿਟ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।	3. ਬਿੱਟਮੈਪ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਪਿਕਸਲ ਨੂੰ ਐਡਿਟ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।
4. ਐਡੋਵ ਇਲੁਸਟ੍ਰੇਟਰ ਅਤੇ ਕੋਰਲ ਡਰਾਅ - ਵੈਕਟਰ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ।	4. ਅਡੋਬ ਫੋਟੋਸ਼ਾਪ - ਬਿੱਟਮੈਪ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ।
5. ਫ਼ਾਈਲ ਦਾ ਆਕਾਰ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਆਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।	5. ਫ਼ਾਈਲ ਦਾ ਆਕਾਰ ਚਿੱਤਰ ਦੇ ਆਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
6. ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵੈਕਟਰ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।	6. ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਬਿਟਮੈਪ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਘਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

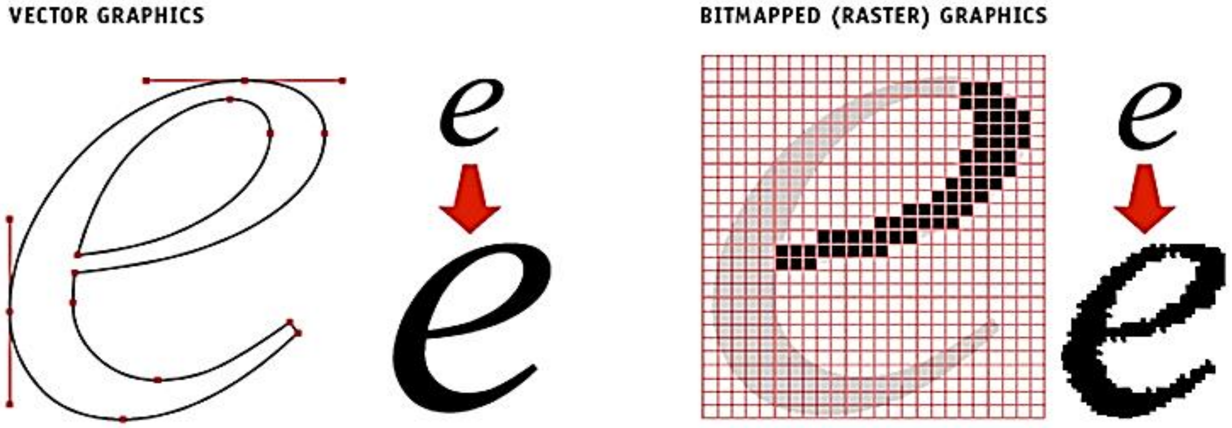

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:2 ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਕੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਲਿਖੋ।

ਉੱਤਰ: ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ (DTP) ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਉਹ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਜ਼ੂਅਲ ਸੰਚਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਖਬਾਰਾਂ, ਬਿਜ਼ਨਸ ਕਾਰਡ, ਗ੍ਰੀਟਿੰਗ ਕਾਰਡ, ਰਸਾਲੇ, ਪੋਸਟਰ, ਕਿਤਾਬਾਂ ਆਦਿ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਰੂਪ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੇਠਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

- **ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਪਬਲਿਸ਼ਰ:** ਇਹ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ DTP ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਸ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੇਜ ਲੇਆਉਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨ ਉਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵਰਜਨ ਸਾਲ 1991 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
- **ਐਡੋਬ ਫੋਟੋਸ਼ਾਪ:** ਇਹ ਸਾਫਟਵੇਅਰ Adobe Inc ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ DTP ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਇਮੇਜ਼ ਐਡਿਟਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਫੋਟੋ ਐਡੀਟਿੰਗ ਟੂਲ ਮੋਜੂਦ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:3 ਇੰਪੈਕਟ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਇੰਪੈਕਟ ਪ੍ਰਿੰਟਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?

ਉੱਤਰ: ਇੰਪੈਕਟ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਇੰਪੈਕਟ ਪ੍ਰਿੰਟਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

ਇੰਪੈਕਟ ਪ੍ਰਿੰਟਰ	ਨਾਨ-ਇੰਪੈਕਟ ਪ੍ਰਿੰਟਰ
1. ਇਹ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਅੱਖਰਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਟਰਾਈਕਿੰਗ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਦੇ ਹਨ।	1. ਇਹ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਅੱਖਰਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਟਰਾਈਕਿੰਗ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
2. ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਹੈੱਡ ਕਾਗਜ਼ ਅਤੇ ਰੀਬਨ ਉਪਰ ਸਟ੍ਰਾਇਕ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।	2. ਇਹ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਕਾਗਜ਼ ਉੱਤੇ ਸਿਆਹੀ ਦੀਆਂ ਬੁੰਦਾ ਸਪ੍ਰੇਅ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਲੇਜ਼ਰ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ।
3. ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਲਈ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਮਕੈਨੀਕਲ ਯੰਤਰ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।	3. ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਲਈ ਨਾਨ-ਇਲੈਕਟਰੋਮਕੈਨੀਕਲ ਯੰਤਰ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
4. ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਸਪੀਡ ਹੌਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।	4. ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਸਪੀਡ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
5. ਇਹ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਆਦਾ ਸ਼ੌਰ ਕਰਦੇ ਹਨ	5. ਇਹ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਆਦਾ ਸ਼ੌਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।
6. ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹਨ: DMP, ਡੇਜ਼ੀ-ਵ੍ਹੀਲ ਪ੍ਰਿੰਟਰ, ਅਤੇ ਲਾਈਨ ਪ੍ਰਿੰਟਰ।	6. ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਿੰਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹਨ: ਇੰਕਜੇਟ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਅਤੇ ਲੇਜ਼ਰ ਪ੍ਰਿੰਟਰ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ:4 ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ 6 ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ।

ਉੱਤਰ: ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਅੰਤਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ:

ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ	ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ
1. ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਯੂਜ਼ਰਜ਼ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾਤਰ ਟੈਕਸਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।	1. ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਯੂਜ਼ਰਜ਼ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਟ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਲੇਆਉਟ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
2. ਇਹ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਘੱਟ ਮਹਿੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	2. ਇਹ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹਿੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
3. ਇਹ ਟੈਕਸਟ ਅਧਾਰਤ ਐਡੀਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	3. ਇਹ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਅਧਾਰਤ ਐਡੀਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
4. ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹਨ: ਸਧਾਰਨ ਮੈਮੋ, ਚਿੱਠੀ-ਪੱਤਰ, ਰੈਜ਼ਿਊਮੇ ਆਦਿ।	4. ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲਿਸ਼ਿੰਗ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹਨ: ਨਿਊਜ਼ਲੈਟਰ, ਮੈਗਜ਼ੀਨ, ਪੋਸਟਰ, ਬਰੋਸ਼ਰ ਆਦਿ।
5. ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਰ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਟ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਖਾਲੀ ਪੰਨੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।	5. ਡੈਸਕਟਾਪ ਪਬਲੀਸ਼ਰ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸਟ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਫਿਕਸ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਫਰੇਮਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
6. ਵਰਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹਨ: ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਵਰਡ, ਵਰਡ-ਪ੍ਰੋ, ਵਰਡ ਪਰਫੈਕਟ ਆਦਿ।	6. DTP ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹਨ: ਐਡੋਬ ਪੇਜ਼ਮੇਕਰ, ਮਾਈਕਰੋਸਾਫਟ ਪਬਲੀਸ਼ਰ, ਐਡੋਬ ਫੋਟੋਸ਼ਾਪ ਆਦਿ।